

AFVALWATERAKKOORD

Gemeente Alkmaar en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2024

'Samenwerken als één overheid aan inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater'

tussen

de gemeente Alkmaar, hier vertegenwoordigd door de heer P. Mol, hierna te noemen 'de gemeente';

en

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, hier vertegenwoordigd door mevrouw E.A.J.L. Greve, hierna te noemen 'het hoogheemraadschap';

gezamenlijk te noemen: 'partijen'.

Samenwerken als één overheid

Gemeenten en waterschappen zorgen samen voor het omgaan met (afval)water, ieder vanuit de eigen taak en verantwoordelijkheid. Gemeenten zamelen huishoudelijk en bedrijfsafvalwater in via de riolering, waterschappen zuiveren dat. Zo dragen zij bij aan een goede volksgezondheid en waterkwaliteit. Daarnaast maken zij samen keuzes over hoe om te gaan met hemelwater, grondwater en oppervlaktewater. Door open water, rioolstelsels en het optimaal benutten van de openbare ruimte, zorgen zij voor droge voeten.

In de Waterwet was de afstemming tussen gemeenten en waterschappen expliciet benoemd (artikel 3.8). Ook in de Omgevingswet is de onderlinge afstemming tussen overheidspartijen een belangrijk uitgangspunt. Volgens de Omgevingswet (artikel 2.2) houdt een bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af.

Gemeenten en het hoogheemraadschap staan gezamenlijk aan de lat om de beleidsvrijheid, die de wetgeving biedt, vorm te geven. De komende jaren worden keuzes gevraagd op gebieden als het creëren van een prettige en schone leefomgeving, wateroverlast en -tekort, hittebestrijding, de vervanging van bestaande infrastructuur, nieuwe stoffen in afvalwater, en innovaties op de thema's grondstoffen en energie, waarbij WKO-lozingen in de riolering een belangrijk aandachtspunt vormen. De kerndoelen staan hierbij voorop: volksgezondheid, droge voeten en kwaliteit van de leefomgeving nu en in de toekomst. Gemeenten en het hoogheemraadschap trekken hierbij samen op als één overheid voor inwoners en bedrijven.

In het Bestuursakkoord Water uit 2011 zijn onder meer afspraken gemaakt over intensieve samenwerking tussen gemeenten en waterschappen bij de uitvoering van de beheertaken in het stedelijk water en de afvalwaterketen. Hierbij is het uitgangspunt van bestaande wet- en regelgeving bevestigd, namelijk dat het gaat om samenwerken op basis van afspraken en gelijkwaardigheid in plaats van eenzijdige voorschriften en vergunningen.

Bij de invulling van de beheertaken is samenhang belangrijk. Het gaat hier zowel om de samenhang van de verschillende onderdelen van het stedelijk watersysteem (o.a. afvalwater, hemelwater, grondwater, oppervlaktewater en de leefomgeving), als ook om de samenhang tussen de taken van de gemeente en het waterschap (ruimtelijke ontwikkeling, beheer openbare ruimte, beheer regionaal watersysteem). Het erkennen en respecteren van elkaars belangen is hierbij het vertrekpunt.

In dit afvalwaterakkoord (registratienummer 23.0879193) ligt de nadruk op afspraken in de afvalwaterketen (inzameling, transport en zuivering). De samenhang tussen deze afspraken en het basiszuiveringstechnisch beeld (voorheen basis zuiveringsplan) van het hoogheemraadschap en het gemeentelijk rioleringsplan/-programma is belangrijk. Nadere uitwerking van de afspraken, afstemming en onderzoek vindt plaats in het planproces van beide plannen/programma's.

Doelen afvalwaterakkoord

De centrale doelstelling van de afspraken in het afvalwaterakkoord is het omgevingsgericht en op duurzame en doelmatige wijze inzamelen, transporteren en zuiveren van het afvalwater. Daar is voor nodig:

- Een goed functionerend afvalwatersysteem (riolering, transport en zuivering). Afspraken tussen de gemeente en het waterschap zijn gericht op een goede balans in de afvalwaterketen. Daarmee kan o.a. worden voorkomen dat er te veel afvalwater binnenkomt bij het overnamepunt, waardoor het niet kan worden afgevoerd naar de zuivering en leidt tot overstortingen.
- Duidelijkheid over ieders rol en verantwoordelijkheden. Afspraken zijn gericht op maximale hoeveelheden afvalwater die worden aangevoerd bij het overnamepunt (afname door het hoogheemraadschap), de prognoses hiervan (o.b.v. ruimtelijke ontwikkelingen) en de aanpak/werkwijze bij structurele overschrijding ervan.
- Bescherming van volksgezondheid en waterkwaliteit door afvalwater omgevingsgericht en op duurzame en doelmatige wijze in te zamelen, te transporteren en te zuiveren. Afspraken zijn gericht op de omgang met lozingen op de riolering met een nadelige invloed op de aanvoerende werken en de werking van de rwzi en de gestelde waterkwaliteitseisen.
- Afspraken over de verdeling van investerings- en beheerkosten van de maatregelen.

Reikwijdte Afvalwaterakkoord

Dit afvalwaterakkoord heeft betrekking op het complete afvalwatersysteem binnen het grondgebied van de gemeente. Bijlage 3 geeft een overzicht van het afvalwatertransportstelsel. In Tabel 1 zijn de overnamepunten te zien met de afgesproken afnameverplichting. Inhoudelijk reikt dit akkoord tot de activiteiten die van invloed zijn op het functioneren van het afvalwatersysteem: inrichting, beheer en onderhoud en over toezicht op en handhaving van de lozers op het afvalwatersysteem.

In het kader van de waterketen reeds gemaakte afspraken tussen partijen

De modules 1-5 (corsa nr. 06.0003504) uit 2006 en module 6 uit 2012 (corsa nr. 12.51313) uit het oude afvalwaterakkoord komen hiermee te vervallen, tenzij expliciet gemeld in dit akkoord.

Tussen partijen is naast dit afvalwaterakkoord tevens de "Aansluitovereenkomst tussen de gemeente Alkmaar en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2024"(corsa nr. 23.0287988, hierna te noemen de "Aansluitovereenkomst") gesloten. De Aansluitovereenkomst behoort bij dit afvalwaterakkoord.

Samenwerkingsovereenkomst Samenwerking Afvalwaterketen regio Alkmaar 2021-2030

In het vervolg op eerdere afspraken in het kader van het Bestuursakkoord Water (2011) hebben partijen in de samenwerkingsregio Alkmaar vervolgspraken gemaakt. Deze zijn vastgelegd in de bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst 2021-2030, het convenant Regionale Samenwerking Waterketen Alkmaar van 11 december 2020 (Corsa nr. 20.0791062).

Samenwerkingsovereenkomsten en gemeenschappelijke regelingen IBA's

Gemeenten en het hoogheemraadschap hebben (bilaterale) afspraken gemaakt over aanschaf, aanleg, eigendom en beheer van IBA's (Individuele Behandeling van Afvalwater). IBA's zijn als alternatief voor riolering toegepast in (delen van) het buitengebied. Deze afspraken zijn vastgelegd in een Gemeenschappelijke regeling Sanering Buitengebied en Samenwerkingsovereenkomsten (december 2005). De overeenkomsten hebben in beginsel een geldigheidsstermijn van 30 jaar. Op 2 juli 2021 heeft de stuurgroep Waterketen Noorderkwartier besloten de gemeentelijke IBA's 'zo snel mogelijk' te vervangen en zij wil dat dit via een gezamenlijke aanpak geschiedt, waarbij nadrukkelijk oog is voor de belangen van de inwoners en bedrijven én dat maatwerk per gemeente mogelijk blijft. De

kerngroep Noorderkwartier heeft 10 december 2021 een voorstel voor een concrete aanpak aan het bestuurlijk overleg ingebracht.

Inhoudsopgave

AFVALWATERAKKOORD	1
1. HET AFVALWATERSYSTEEM	5
1.1 Verwerkingscapaciteit afvalwatersysteem	5
1.2 Kwaliteit lozingen op de riolering	7
1.3 Rioolvreemd water (<i>in urgente gebieden</i>)	8
2. TOEKOMSTIGE OVERNAMEPUNTEN/UITBREIDINGEN	9
2.1 Kostenverdeling toekomstige uitbreidingen	9
3. BEHEER EN BEDRIJFSVOERING	10
3.1 Werkzaamheden in de afvalwaterketen	10
3.2 Beheer BBB Bergerhof, BBB Jan van Scorelkade en BBB Oostsanenkade	10
3.3 Meldingen en klachten	10
4. SAMENWERKINGSAGENDA	11
4.1 Gezamenlijke planvorming	11
4.2 Monitoring en gegevensbeheer	11
4.3 Anders omgaan met regenwater	11
4.4 Lozingen afvalwater buitengebied	12
4.5 Calamiteiten en incidentenplannen	12
4.6 Periodiek overleg	12
5. JURIDISCHE BEPALINGEN	13
5.1 Inwerkingtreden en duur afvalwaterakkoord	13
5.2 Beëindiging of wijziging van het afvalwaterakkoord	13
5.3 Huidige afvalwaterakkoord: wat doen we hiermee?	13
5.4 Rechtskeuze en geschillen	13
5.5 Citeertitel	13
5.6 Overig	13
BIJLAGENOVERZICHT	13
ONDERTEKENING	14
BIJLAGE 1 BEGRIPPEN- en AFKORTINGENLIJST	15
BIJLAGE 2 OVERZICHT TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	17
BIJLAGE 3 OVERZICHTSTEKENINGEN AFVOERSTELSEL	18
BIJLAGE 4 CONTACTGEGEVENS	22

1. HET AFVALWATERSYSTEEM

1.1 Verwerkingscapaciteit afvalwatersysteem

Capaciteiten van gemalen

De beschikbare capaciteit van de zuiveringstechnische werken van de rwzi Alkmaar, Beemster, Beverwijk, Geestmerambacht, Heiloo en Ursem is verdeeld over verschillende overnamepunten. Voor de gemeente Alkmaar zijn de volgende capaciteiten beschikbaar, zoals in onderstaande Tabel is weergegeven.

Tabel 1: Afspraken over de capaciteit van overnamepunten met de gemeente Alkmaar

Naam overnamepunt / gebied (HHNK)	HEDEN			TOEKOMST		
	DWA [m ³ /uur]	POC [m ³ /uur]	Totaal [m ³ /uur]	DWA [m ³ /uur]	POC [m ³ /uur]	Totaal [m ³ /uur]
Rg. naar rwzi Alkmaar						
Rg. Bergerhof BBB	9	20	29	9	20	29
Rg. Bergerweg	8	16	24	8	16	24
Rg. Haydnlaan [1] [2]	34	21 [1]	55 [1]	143	21	164 [2]
Rg. IJsbaanpad [3]	3	9	12	6 [3]	9	15
Rg. Jan de Heemstraat groot [4]	583	487	1070 [4]	656	414	1070
Rg. Jan de Heemstraat klein	57	50	107	57	50	107
Rg. Jan van Scorelkade BBB	45	31	76	45	31	76
Rg. Van Oostsanenkade BBB	5	7	12	5	7	12
Rg. Rembrandtstraat Kwartier	25	35	60	27	35	62
Rg. naar rwzi Beemster						
Rg. De Rijp	119	101	220	123	101	224
Rg. Grootschermer	8	4	12	8	4	12
Rg. West-Graftdijk	21	10	31	21	10	31
Inpr. naar rwzi Beemster						
Inpr. Globdijk 1	1	0	1	1	0	1
Inpr. Globdijk 2	1	0	1	1	0	1
Inpr. Meerdijk	3	2	5	3	2	5
Rg. naar rwzi Beverwijk						
Rg. Markenbinnen	13	6	19	13	6	19

	Heden			Toekomst		
Naam overnamepunt / gebied (HHNK)	DWA [m³/uur]	POC [m³/uur]	Totaal [m³/uur]	DWA [m³/uur]	POC [m³/uur]	Totaal [m³/uur]
Rg. naar rwzi Geestmerambacht						
Bg. Booster Alkmaar Oost			nvt			
Rg. Beverkoog	60	30	90	60	30	90
Rg. Daalmeer	175	6	181	176	6	182
Rg. De Nollen	14	1	15	14	1	15
Rg. Dr. Scheylaan vrij-verval	77	150	227	78	149	227
Bg. Booster Dr. Scheylaan			nvt			
Rg. Hooizolder (Rg 29)	7	8	15	7	8	15
Rg. Huiswaard	296	24	320	314	24	338
Rg. Oudorperdijkje put Oudorperpolder	15	12	27	22	12	34
Rg. Oudorperdijkje put Schermereiland	18	32	50	42	24	66
Rg. Overstad (Huis-waarderplein) [5]	50	143	193 [5]	97	143	240
Rg. Vroonermeer Zuid (Multatulilaan)	56	0	56	61	0	61
Rg. Wilgenlaan	63	165	228	63	165	228
Rg. Zaagmolenbuurt (Hoornekade) (Rg17)	5	9	14	5	9	14
Rg. naar rwzi Heiloo						
Rg. Diamantweg Noord [6]	35	74	109	35	74	109
Rg. Diamantweg Zuid	27	25	52	39,7	25	65
Rg. Romp Zuid	38	31	69	38	31	69
Rg. Smaragdweg [7]	5	20	25	5 [7]	20	25 [7]
Rg. Toermalijnstraat	14	20	34	14	20	34
Rg. Willem de Zwijger-laan	80	29	109	91	29	120
Rg. naar rwzi Ursem						
Rg. Oterleek	6	11	17	6	11	17
Rg. Schermerhorn	17	42	59	18	42	59
Rg. Stompetoren	32	20	52	35	20	55
Rg. Zuidschermer	4	3	7	4	3	7
Inpr. naar rwzi Ursem						
Inpr. Gemeentehuis Wittenburg	1	0	1	1	0	1
Inpr. Noorderpolderhuis	1	0	1	1	0	1
Inpr. Zuivelfabriek "Neerlandia"	5	0	5	5	0	5

Noten:

[1] Afnameverplichting opnieuw beschouwen nadat nieuwbouwplannen concreter worden.

[2] In de jaren tussen 2030 en 2039 wordt er nog 72 m³/uur aan extra afvalwater verwacht. Het is niet zeker of dit afvalwater via Rg. Haydnlaan wordt verpompt.

[3]

[4] Geplande uitbreidingen (>60 m³/uur) worden gecompenseerd door maatregelen tegen rioolvreemd water en het afkoppelen van hemelwatersystemen. Het onderzoek naar rioolvreemd water voeren het hoogheemraadschap en de Stadswerk072 samen uit.

[5] Het afvalwateraanbod vanuit het bemalingsgebied van Rg. Overstad zal in de komende 15 jaar geleidelijk stijgen door nieuwbouwprojecten. De "huidige" afnameverplichting zal bij ondertekening van dit afvalwaterakkoord niet direct ingaan, er zal in goede afstemming tussen HHNK en de gemeente voor worden gezorgd dat de afvalwaterstijging vanuit de nieuwbouw opgevangen kan worden. Bij vervanging van de pompinstallatie in Rg. Overstad zal door HHNK rekening worden gehouden met de in deze tabel opgenomen "huidige" en "toekomstige" afnameverplichting.

[6] Vanaf de te bouwen SDI wordt een toename op de afvalwaterstroom verwacht (tot maximaal 30 m³/uur). Deze stroom komt direct in de persleiding tussen Rg. Diamantweg Noord en Rg. Diamantweg Zuid binnen en heeft dus niet direct invloed op de afnameverplichting van Rg. Diamantweg Noord.

[7] Conform vorige afspraken (22.0003025) wordt de DWA-toename nauwlettend in de gaten gehouden. Dit gebied is nog in ontwikkeling. De waterkwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater wordt gemonitord, teneinde de werking van het verbeterd gescheiden stelsel (VGS) te controleren. Indien uit de resultaten van de monitoring blijkt dat het VGS niet optimaal functioneert, dan zal het pompregime van de regenwaterpompen worden geoptimaliseerd.

De partijen spreken af dat:

1. Het hoogheemraadschap ervoor zorgt dat de in bovenstaande tabel aangegeven debieten naar de rwzi's kunnen worden afgevoerd en dat deze debieten op de rwzi's kunnen worden verwerkt.
2. Bij controle op de daadwerkelijk bij de gemalen verpompte debieten bij hoge afvoer (intensieve buien), de gemeten debieten niet meer mogen afwijken dan de in onderstaande tabel aangegeven percentages.

<i>Debiet</i>	<i>Afwijkingspercentage</i>
Minder of gelijk aan 250 m ³ /uur	10 %
Vanaf 251 tot en met 500 m ³ /uur	7,5 %
Meer dan 500 m ³ /uur	5 %

3. Het hoogheemraadschap en de gemeente jaarlijks een voortgangsoverleg houden. Afhankelijk van de vraag en de situatie van het stelsel wordt in dit overleg (een deel van) de afnameverplichtingen geëvalueerd. Wanneer nodig wordt er een nieuwe inventarisatie van vaste gegevens (drinkwater, BAG, ve-heffingen, verhard oppervlak inventarisatie, uitbreidingsgebieden) gemaakt, waarna deze worden vergeleken met nieuwe metingen. Gezamenlijk overeengekomen wijzigingen van de in de tabel aangegeven debieten worden schriftelijk vastgelegd.

1.2 Kwaliteit lozingen op de riolering

De doelstellingen van de afspraken in het afvalwaterakkoord is het beschermen van de volksgezondheid, waterkwaliteit en bescherming riolering technische werken en rwzi. Hierbij beschouwen wij het gehele (collectieve) systeem van riolering, transport en zuivering.

Bedrijfsmatige lozingen die in de praktijk om bijzondere aandacht vragen zijn gerelateerd aan afvalwater van agrarische bedrijven, gaswassersindustrie, grootkeukens en horeca, koelwater datacenters (brijnwater), metaal- en afvalstoffenverwerkers, spoelwater van bodemenergiesystemen,

vetverwerkende industrie en vlees- en visverwerkende industrie (incl. slachterijen). Bij vermoeden van overtreding van de lozingsnormen trekken het hoogheemraadschap, de gemeente en de omgevingsdienst ieder vanuit de eigen rol gezamenlijk op.

Binnen de Samenwerking Waterketen Noorderkwartier wordt gewerkt aan het project Indirecte lozingen. Hierin wordt de huidige problematiek rondom indirecte lozingen (beleidskader, advisering, toezicht en handhaving, enkele specifieke lozingen o.a. datacentra, lozingen WKO-installaties etc.) meegenomen.

De partijen spreken af dat:

1. Regels/voorschriften over (bedrijfsmatige) lozingen op de riolering volgens de Omgevingswet een plek krijgen in het (gemeentelijk) omgevingsplan. Wanneer deze voorschriften zijn opgenomen in het omgevingsplan, vervallen de afspraken over indirecte lozingen uit het afvalwaterakkoord.
2. Het hoogheemraadschap en de omgevingsdienst namens de gemeente gezamenlijk lokale voorlichting geven aan bedrijven over goed gebruik van de riolering.

1.3 Rioolvreemd water (*in urgente gebieden*)

Onder rioolvreemd water¹ verstaan wij water dat in het riool zit, maar er niet in thuishoort, en waarmee in het ontwerp van het afvalwatersysteem geen rekening is gehouden. Rioolvreemd water staat een doelmatig beheer van de afvalwaterketen in de weg. Als het meekomt met het influent op de rwzi heeft het een negatieve invloed op het zuiveringsproces. Daarbij brengt rioolvreemd water ongewenste kosten met zich mee. Als DWA in hemelwaterstelsels wordt geloosd (zogenoemde foute aansluitingen) heeft dat een negatieve invloed op de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater.

De partijen spreken af dat:

1. Het hoogheemraadschap en de gemeente samen onderzoek doen naar het optreden en de mogelijkheden voor het reduceren van rioolvreemd water.
2. De gemeente voorkomt onder normale omstandigheden instroming van oppervlaktewater naar de riolering, rekening houdend met mogelijke peilfluctuaties binnen het peilbesluit voor het oppervlaktewater.
3. Het hoogheemraadschap zorgt onder normale omstandigheden voor een peil van oppervlaktewater binnen het daarvoor geldende peilbesluit.

¹ Water in een rioleringssysteem dat eigenlijk niet via het riool afgevoerd behoort te worden. Het gaat hierbij met name om grond- en oppervlaktewater, dat respectievelijk via lekkende riolen of via overstorten in het rioolstelsel terecht komt en om foutaansluitingen van schoon regenwater op het vuilwaterriool (DWA) en vuil afvalwater op het hemelwaterriool (HWA).

2. TOEKOMSTIGE OVERNAMEPUNTEN/UITBREIDINGEN

2.1 Kostenverdeling toekomstige uitbreidingen

Voor de kostenverdeling van toekomstige uitbreidingen spreken partijen af, dat:

1. Zij gezamenlijk bepalen of de toekomstige afvalwaterstromen via de bestaande aansluitpunten of via nieuw te stichten aansluitpunten worden verwerkt. Uitgangspunt voor de keuze is het principe van de laagst maatschappelijke lasten voor de benodigde aanpassing en/of nieuwbouw en de exploitatie van de benodigde objecten om de afvalwaterstroom in te zamelen en te transporteren.
2. Wanneer zij gezamenlijk bepalen dat het nieuw te bouwen rioolgemaal en de aansluitleiding voor de uitbreiding in eigendom en beheer van het hoogheemraadschap komen, deze objecten worden aangepast of nieuw gebouwd conform de meest recente ontwerp- en bouwrichtlijnen van het hoogheemraadschap. De kosten hiervan komen voor rekening van de gemeente.
3. Het hoogheemraadschap de kosten draagt voor het beheer en de exploitatie van de objecten vanaf het moment van overdracht, gedurende de periode waarin het aansluitpunt onderdeel uitmaakt van deze overeenkomst.
4. Het hoogheemraadschap de investeringskosten draagt voor de capaciteitsuitbreiding van bestaande gemalen en persleidingen van het hoogheemraadschap. Uitgangspunt voor de keuze van het maatregelenpakket voor de capaciteitsuitbreiding is het principe van de laagst maatschappelijke lasten voor de inzameling en verwerking van het afvalwater.
5. De eventuele kosten van het buiten gebruik stellen, herbestemmen, verwijderen en/of overdragen van een aansluitpunt worden gedragen door de veroorzaker/initiator. Als beide partijen belang hebben bij de verwijdering, zal een verdeling naar rato van het wederzijdse voordeel worden vastgesteld.

3. BEHEER EN BEDRIJFSVOERING

3.1 Werkzaamheden in de afvalwaterketen

Partijen voeren diverse werkzaamheden uit, die impact kunnen hebben op het normaal functioneren van het afvalwatersysteem. Het gaat o.a. om reinigingswerkzaamheden in de rioolgemalen, geplande onderhoudswerkzaamheden waardoor er tijdelijk geen afvalwater geloosd kan worden - of juist een grotere vuillast naar de rwzi afgevoerd wordt - en het stilzetten van een rioolgemaal wegens werkzaamheden op de rwzi.

De partijen spreken af dat:

1. Zij relevante werkzaamheden aan elkaar melden en bespreken hoe zij eventuele negatieve gevolgen van deze werkzaamheden zoveel mogelijk kunnen beperken. Zie voor contactgegevens bijlage 4.

3.2 Beheer BBB Bergerhof, BBB Jan van Scorelkade en BBB Oostsanenkade

Het beheer van de berg bezink bassins (BBB) Bergerhof, Jan van Scorelkade en Oostsanenkade (BBB) is verdeeld over de gemeente en HHNK, conform het oude afvalwaterakkoord uit 2006 (module 6, bijlage 2). Het eigenaarschap van de BBB's en de percelen is als volgt geregeld:

- BBB Bergerhof: Het perceel is in eigendom van gemeente Alkmaar. Het BBB is in eigendom van HHNK. Zakelijk recht is gevestigd: opstalrecht. Het BBB is in beheer van HHNK. Kadastraal/notarieel is het BBB niet aan HHNK overgedragen.
- BBB Jan van Scorelkade: Het perceel is in eigendom van gemeente Alkmaar. Zakelijk recht is gevestigd: opstalrecht, vermoedelijk inclusief BBB. BBB is in beheer van HHNK. Kadastraal is BBB samen met het rioolgemaal aan HHNK overgedragen.
- BBB Oostsanenkade: Het perceel in eigendom van gemeente Alkmaar. Zakelijk recht is gevestigd: opstalrecht, vermoedelijk inclusief BBB. BBB is in beheer van HHNK. Kadastraal is BBB samen met het rioolgemaal aan HHNK overgedragen.

Het bouwkundige deel (civieltechnische deel/de betonnen constructie) van het bergbezinkbassin blijft onderdeel uitmaken van de riolering, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor het civiele gedeelte van de BBB. De gemalen in de bergbezinkbassins (het mechanische/elektrische deel) zijn volledig in beheer en onderhoud van HHNK. De mechanische onderdelen die bij de BBB's horen komen daarbij ook in onderhoud van HHNK.

De gemeente en HHNK hebben afgesproken dat HHNK verantwoordelijk is voor de inspectie en het onderhoud. Minstens één keer per vijf jaar voert HHNK een inspectie uit, waarbij het verslag van de inspectie met de gemeente wordt gedeeld. Indien BBB gereinigd moet worden of er onderhoud en verbeteringen aan de betonconstructie uitgevoerd moeten worden, kunnen de kosten op de gemeente worden verhaald. HHNK is verantwoordelijk voor kosten aan de hydrauliek (de pompen en leidingen ten behoeve van het functioneren van de BBB).

3.3 Meldingen en klachten

Partijen houden ieder in hun eigen systeem meldingen en klachten bij die bij hen binnenkomen.

De partijen spreken af dat:

1. Meldingen en klachten die gaan over zaken die het functioneren van het afvalwatersysteem kunnen beïnvloeden, op hoofdlijnen worden geëvalueerd en met elkaar worden gedeeld als onderdeel van het ambtelijk (voortgangs-) overleg.

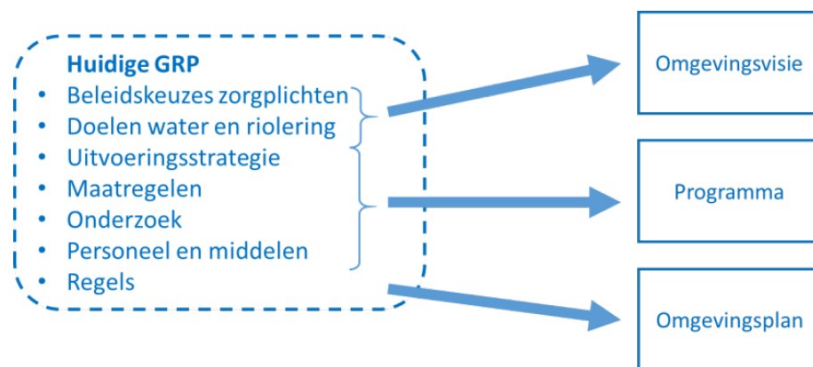
4. SAMENWERKINGSAGENDA

Partijen treden bij de uitvoering van de beheertaken op als één overheid richting inwoners en bedrijven. Dat betekent een min of meer continue vorm van afstemming en samenwerken. Hierbij is het uitgangspunt samenwerken op basis van afspraken en gelijkwaardigheid in plaats van eenzijdige voorschriften en vergunningen. Hierbij sluiten wij aan bij het gedachtegoed van de Omgevingswet.

Het afvalwaterakkoord voorziet in een tactisch-strategische samenwerkingsagenda.

4.1 Gezamenlijke planvorming

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de wettelijke verplichting voor gemeenten om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben. De uitdaging is om toe te werken naar een soort ontvlechting van het huidige GRP, door middel van het onderbrengen van onderdelen van het GRP in andere instrumenten. Hierbij krijgen de invulling van de zorgplichten en beleidsdoelen op hoofdlijnen een plek in de (nieuwe) gemeentelijke omgevingsvisie, de maatregelen en kostendekningsplan worden opgenomen in een (riool- of water)programma en krijgen juridisch bindende regels voor inwoners en bedrijven een plek in het omgevingsplan en de Waterschapsverordening. Het integreren in deze drie kerninstrumenten zorgt voor een stevige inbedding in het gemeentelijk beleid en -regelgeving voor de fysieke leefomgeving.

Partijen spreken af dat zij elkaar betrekken bij relevante planvormingstrajecten. Het gaat hier o.a. om het actualiseren van de bestaande zuiveringsplannen en (basis)rioleringsplannen (BRP's), alsmede het omwerken van GRP's naar omgevingsvisie, -programma en -plan en de Waterschapsverordening.

4.2 Monitoring en gegevensbeheer

Om het functioneren van het afvalwatersysteem te volgen, zijn verschillende monitoringssystemen geïnstalleerd. Het streven is om deze meetgegevens aan te vullen met gegevens uit beheerlogboeken en meldingen van systemen en deze gegevens gezamenlijk uit te wisselen en te analyseren. Verdere samenwerking op het gebied van meten wordt binnen de samenwerkingsregio opgepakt binnen het lopende project 'data, meten en monitoren'.

4.3 Anders omgaan met regenwater

Partijen werken samen een afwegingskader uit voor 'anders omgaan met hemelwater'². Daarbij spelen naast het functioneren van de rwzi ook de aspecten waterkwaliteit en wateroverlast een rol. De uitwerking van het afwegingskader voor eventuele maatregelen vindt plaats in het basiszuiveringsbeeld en/of gemeentelijk rioleringsplan/-programma.

² Mede op basis van de STOWA publicatie (2019) 'Afkoppelen kansen en risico's van anders omgaan met hemelwater in de stad'. <https://www.stowa.nl/sites/default/files/assets/PUBLICATIES/Publicaties%202019/STOWA%202019%2022%20WEB.pdf>

4.4 Lozingen afvalwater buitengebied

Vanuit de Wet milieubeheer biedt de gemeente in beginsel alle percelen op gemeentelijk grondgebied een voorziening aan voor het huishoudelijk afvalwater. Uitzondering hiervoor zijn situaties waarvoor de provincie ontheffing heeft verleend en voor nieuwe situaties waarvoor het niet doelmatig is deze op de gemeentelijke riolering aan te sluiten. De gemeente maakt deze doelmatigheidsafweging. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de provinciale bevoegdheid.

Op het moment dat de gemeente de zorgplicht afvalwater in het buitengebied niet invult, dan hebben huishoudens en bedrijven zelf de verantwoordelijkheid voor de afvoer van hun afvalwater (binnen de daarvoor geldende regels in het Besluit lozen afvalwater huishoudens, het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiteninrichtingen).

4.5 Calamiteiten en incidentenplannen

Binnen de samenwerkingsregio Alkmaar werken het hoogheemraadschap en de gemeenten gezamenlijk calamiteiten en incidentenplannen uit voor ongewenste lozingen in de riolering, instortingen leidingen, storingen in gemalen of op de zuivering en extreme weersomstandigheden.

De partijen spreken af dat zij elkaar bij incidenten/calamiteiten op het gebied van afvalwater zullen waarschuwen en informeren, waarbij de veiligheidsregio een spilfunctie vervult. Jaarlijks worden de incidenten/calamiteitenplannen onderling afgestemd.

4.6 Periodiek overleg

De uitgangspunten en afspraken in het afvalwaterakkoord worden periodiek geëvalueerd. Dat vindt plaats in verschillende vormen:

- Jaarlijks vindt een ambtelijk voortgangsoverleg plaats.
- Als dit voor specifieke onderwerpen nodig of wenselijk wordt geacht, schalen partijen het ambtelijk voortgangsoverleg op naar een bestuurlijk overleg.

5. JURIDISCHE BEPALINGEN

5.1 Inwerkingtreden en duur afvalwaterakkoord

1. Dit afvalwaterakkoord treedt in werking op de dag na ondertekening van dit akkoord.
2. Dit afvalwaterakkoord geldt voor onbepaalde tijd.

5.2 Beëindiging of wijziging van het afvalwaterakkoord

1. Dit afvalwaterakkoord kan per 1 januari van ieder jaar worden beëindigd middels een schriftelijk verzoek tot beëindiging vóór 1 juli in het jaar ervoor, als instandhouding van het akkoord door één van de partijen niet langer als gewenst of noodzakelijk wordt gezien.
2. De opzeggende partij dient na opzegging en na afloop van de opzegtermijn aan alle (financiële) verplichtingen en verantwoordelijkheden ten opzichte van de samenwerkende partij te zijn nagekomen.
3. Voortschrijdend inzicht, nieuwe wetgeving, of bijzondere ontwikkelingen kunnen aanleiding geven bij één der partijen tot voorstellen om het afvalwaterakkoord inhoudelijk te wijzigen of aan te vullen. Voor wijziging of uitbreiding van het akkoord treden de partijen op schriftelijk verzoek van die partij in overleg, waarbij zo nodig de gemaakte afspraken worden aangepast of uitgebreid. De nieuwe afspraken worden vastgelegd in een door alle partijen ondertekend addendum.

5.3 Huidige afvalwaterakkoord: wat doen we hiermee?

De huidige/vorige afvalwaterakkoorden vervallen met de ingang van dit afvalwaterakkoord, tenzij expliciet anders aangegeven in dit akkoord.

5.4 Rechtskeuze en geschillen

Op dit afvalwaterakkoord is Nederlands recht van toepassing. Bij een geschil proberen partijen door middel van minnelijk overleg tot een oplossing te komen. Als dit niet binnen 6 weken tot een oplossing leidt, wordt een onafhankelijk mediator dan wel de Provincie Noord-Holland als toezichthouder gevraagd te bemiddelen. In een uiterste geval wordt het geschil voorgelegd aan de bevoegde rechter.

5.5 Citeertitel

Dit akkoord kan worden aangehaald als 'Afvalwaterakkoord Alkmaar - HHNK 2024'.

5.6 Overig

De bijlagen en de Aansluitovereenkomst maken een integraal onderdeel uit van dit akkoord.

BIJLAGENOVERZICHT

Bijlage 1	Begrippen- en afkortingenlijst
Bijlage 2	Overzicht taken en verantwoordelijkheden
Bijlage 3	Overzichtstekening afvoerstelsel
Bijlage 4	Contactgegevens

ONDERTEKENING

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend,

Datum: 3 september 2024

Datum: 19 september 2024

Gemeente Alkmaar

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

P. Mol
Directeur Stadswerk072

E.A.J.L. Greve
Afdelingshoofd Waterketen

BIJLAGE 1 BEGRIPPEN- en AFKORTINGENLIJST

Begrippenlijst

Afnameverplichting	De hoeveelheid water die volgens de gemaakte afspraak tenminste afgevoerd moet kunnen worden.
Afvalwaterakkoord	Schriftelijk vastgelegde en bestuurlijk ondertekende afspraken, die betrekking hebben op (onderdelen van) riolering en/of afvalwaterzuivering of daaraan gerelateerd zijn.
Afvalwatersysteem	Systeem voor de inzameling, transport en zuivering van stedelijk afvalwater.
Afvalwaterketen	Het gedeelte van de waterketen ten behoeve van de inzameling, transport en zuivering van afvalwater.
Ambtelijk voortgangsoverleg	Jaarlijks overleggen de ambtenaren van de partijen over onder meer de ontwikkelingen op het terrein van de inzameling en transport van afvalwater binnen de gemeente. Als het nodig is worden de huidige afspraken gewijzigd en wordt er een nieuw afvalwaterakkoord gesloten.
DWA = Droog Weer Afvoer	De pompcapaciteit die gereserveerd is voor de hoeveelheid water die tijdens droog weer afgevoerd wordt. (Bij regen wordt dit ook afgevoerd maar dan komt er dus regenwaterafvoer bovenop.)
Inprikker	Aansluiting op de persleiding of rioolgemaal van het hoogheemraadschap door een derde.
Overnamepunt	Fysiek punt waar een scheiding tussen beheergebieden van de verschillende beheerders van het afvalwatersysteem wordt gemaakt.
Overstort	Een overstort is een (nood)uitlaat van een rioolstelsel. Overstorten treden in werking als de capaciteit van het rioolstelsel onvoldoende is om alle neerslag te verwerken. Er wordt dan water vanuit de riolering (door overbelasting van de riolering) direct op oppervlaktewater geloosd, zonder zuivering in een rwzi.
POC = Pompovertcapaciteit	De pompcapaciteit die gereserveerd is voor regenwater. $DWA + POC =$ Totale capaciteit en die is gelijk aan de afnameverplichting. Vanwege de instroom van grondwater en/of rioolvreemd water kan het DWA-debiet hoger zijn dan de inname van drinkwater in het gebied.
Rioolvreemd water	Water in een rioleringssysteem dat eigenlijk niet via het riool afgevoerd behoort te worden. Het gaat hierbij met name om grond- en oppervlaktewater en/of foutaansluiting op RWA en HWA.
Rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie, waar het ingezamelde afvalwater wordt gezuiverd en geloosd op het oppervlaktewater.
Stedelijk afvalwater	Afvalwater dat bestaat uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater.
Transportstelsel	Ook transportsysteem of afvalwatertransportsysteem. Een geheel van persleidingen en gemalen dat het afvalwater transporteert naar de rwzi.
Waterketen	De keten van waterproductie (drinkwaterbedrijven en individuele waterwinning), watergebruik, (huishoudens, bedrijven, en instellingen, inzameling en transport van afvalwater (gemeente en waterschappen) en rioolwaterzuivering (waterschappen).
Watersysteem	Het watersysteem bestaat uit het oppervlaktewater, het grondwater en de daarmee samenhangende waterbodems, oevers en kunstwerken alsmede de daarin levende organismen.

Afkortingenlijst

BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
BBB	Berg Bezink Bassin
DWA	Droogweerafvoer
HWA	Hemelwaterafvoer
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
Inpr	Inprikker
POC	Pompoevercapaciteit
Rg	Rioolgemaal
RWA	Regenwaterafvoer
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDI	Slib-drooginstallatie
WKO	Warmte koude opslag

BIJLAGE 2 OVERZICHT TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

De gemeentelijke watertaken komen voort uit drie zorgplichten, te weten afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeentelijke zorgplichten hebben inhoudelijk een sterke samenhang met de zorgplichten voor het zuiveren van afvalwater en die voor het regionaal watersysteem van de waterbeheerder, in dit geval Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

De zorgplichten (taken) van de gemeente zijn:

- Inzameling en transport van stedelijk afvalwater (artikel 2.16, lid 1a 3° Omgevingswet).
- Zorg voor afvloeiend hemelwater (artikel 2.16, lid 1a 1° Omgevingswet).
- Zorg van structurele problemen grondwaterstanden (artikel 2.16, lid 1a 2° Omgevingswet).
- Zorg voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening (Drinkwaterwet, artikel 2).
- Zuivering van stedelijk afvalwater, in gevallen waarin is gekozen voor een alternatief voor centrale zuivering door het waterschap (artikel 2.16, lid 1a 5° Omgevingswet).

Daarnaast volgt uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 3.17) dat de gemeente er zorg voor draagt dat een openbaar vuilwaterriool zo wordt ontworpen, gebouwd en onderhouden dat:

- a) het zoveel mogelijk berekend is op de eigenschappen, samenstelling en hoeveelheid van het afvalwater,
- b) lekkage zoveel mogelijk wordt voorkomen, en
- c) het aantal overstortingen zo beperkt is als voor een doelmatig beheer van afvalwater mogelijk is.

De zorgplichten (taken) van het waterschap zijn:

- Zuivering van stedelijk afvalwater, gebracht in een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringstechnisch werk (artikel 2.17, lid 1a 2° Omgevingswet).
- Beheer van watersystemen, voor zover aan het waterschap toegedeeld bij provinciale verordening of bij ministeriële regeling (artikel 2.17, lid 1a 1° Omgevingswet).

Onder beheer van watersystemen wordt verstaan:

- Het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste,
- In samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies.

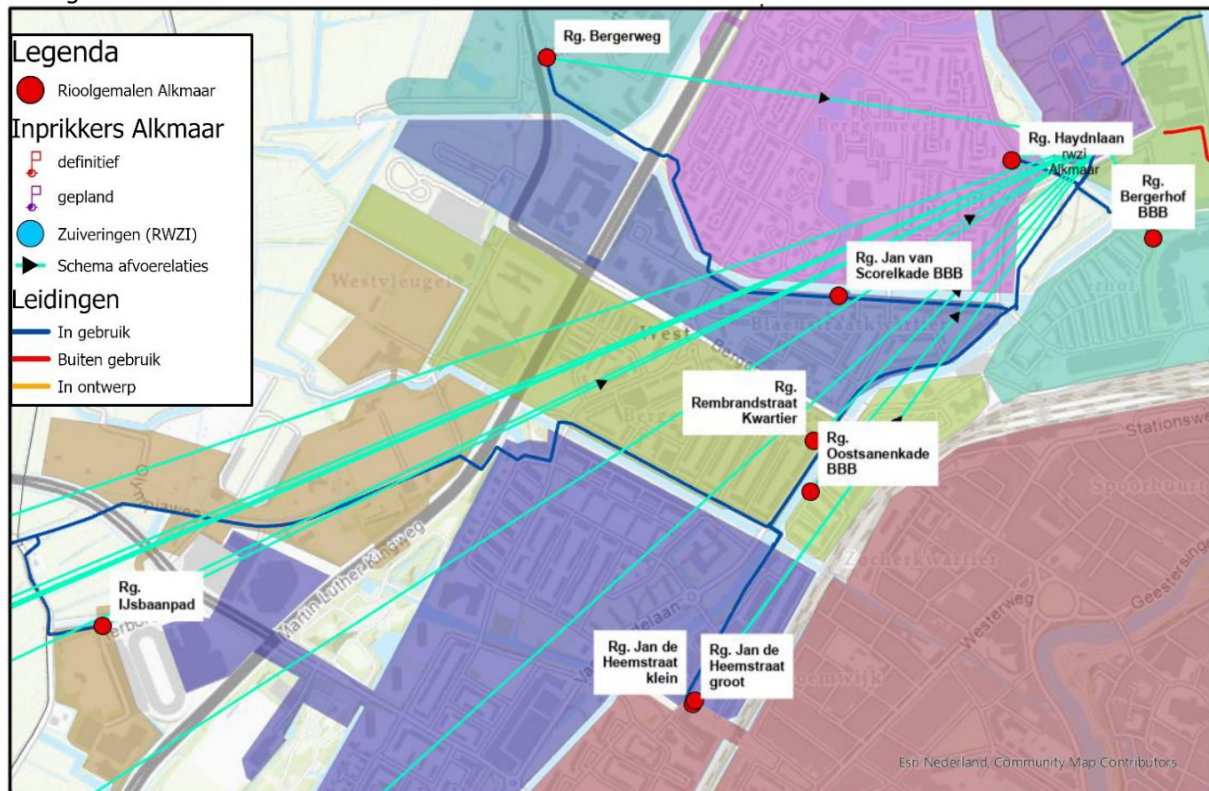
Daarnaast volgt uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 3.18) dat het waterschap een zuiveringstechnisch werk zodanig ontwerpt, bouwt, exploiteert en onderhoudt dat deze onder alle normale plaatselijke weersomstandigheden op bevredigende wijze kan blijven functioneren. Bij het ontwerpen van de installaties dient met seizoenschommelingen in de belasting rekening te worden gehouden.

Met de aanleg en het onderhoud van riolering, transportleidingen, afvalwaterzuiveringen en andere voorzieningen geven de gemeenten en het waterschap invulling aan bovengenoemde zorgplichten. Het dagelijks beheer van beide overheden is erop gericht om deze voorzieningen in stand te houden en optimaal te laten functioneren.

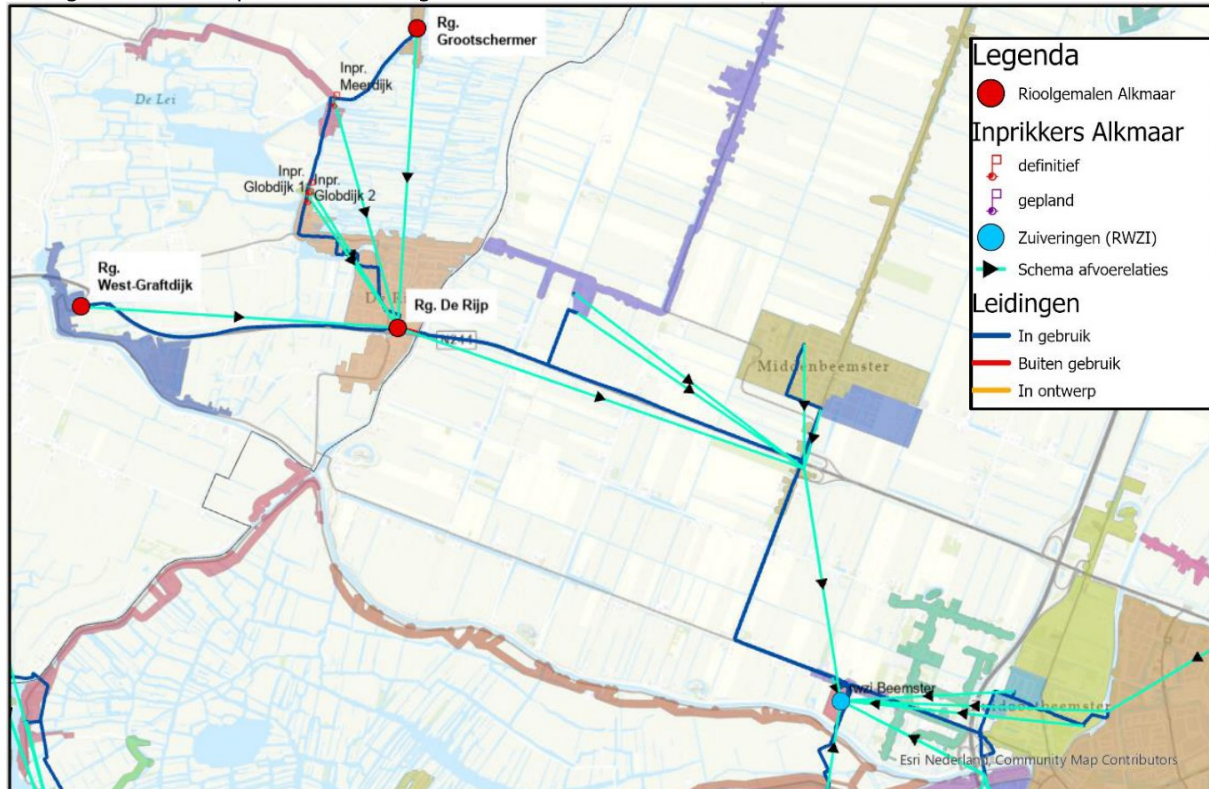
Volgens de Omgevingswet (artikel 2.2) houdt een bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af.

BIJLAGE 3 OVERZICHTSTEKENINGEN AFVOERSTELSEL

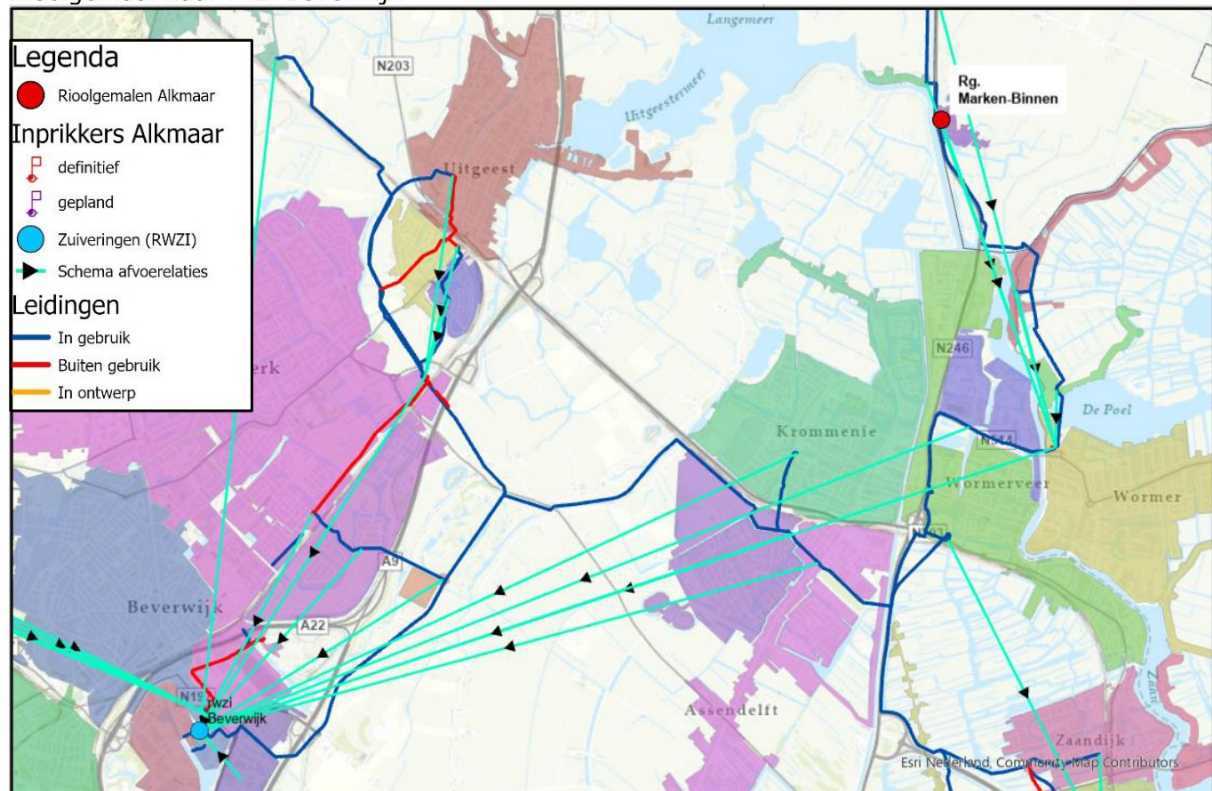
Rioolgemaal naar rwzi Alkmaar

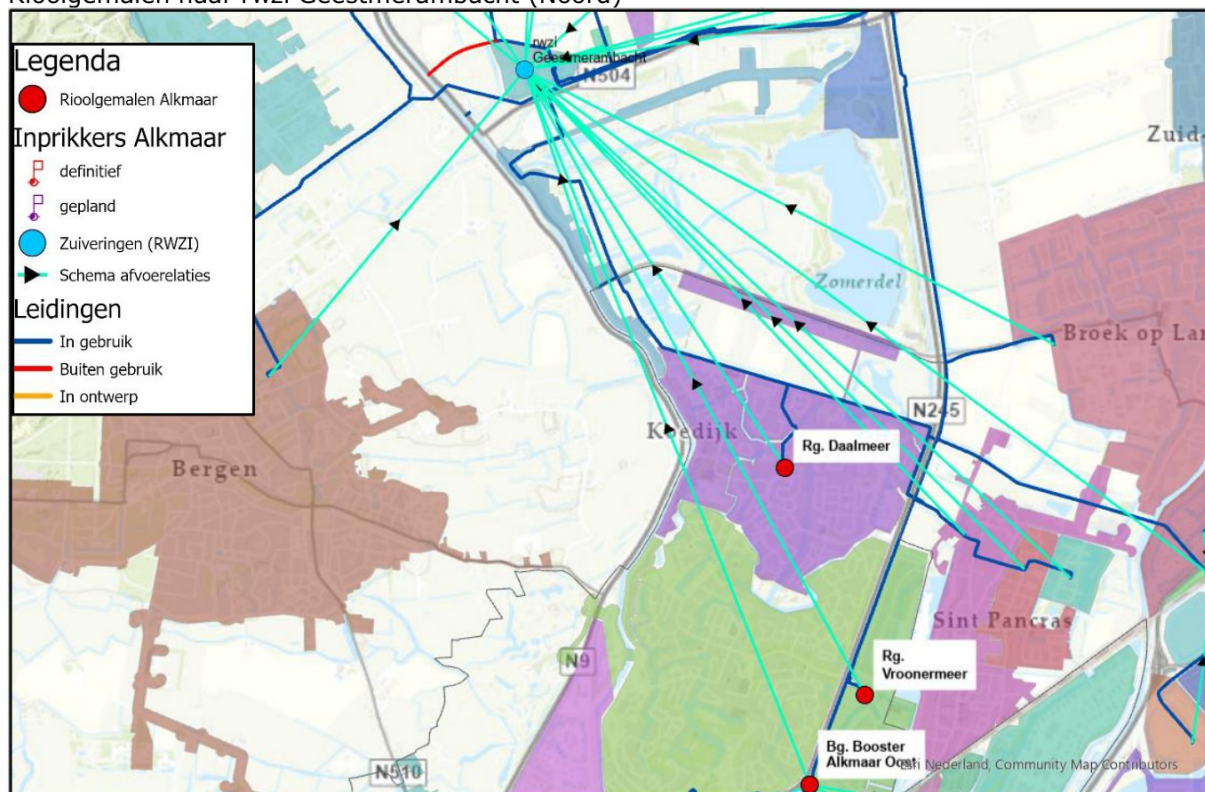
Rioolgemaal en inprikkers richting rwzi Beemster

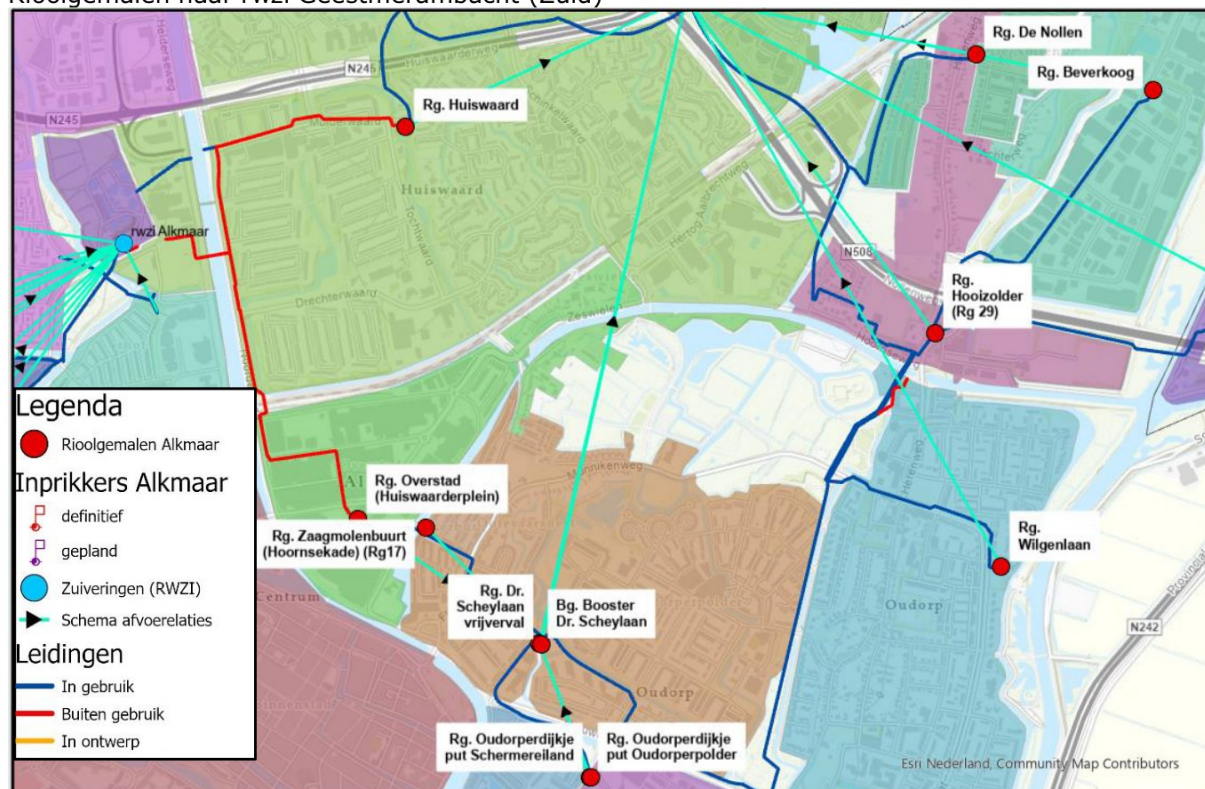
Rioolgemaal naar rwzi Beverwijk

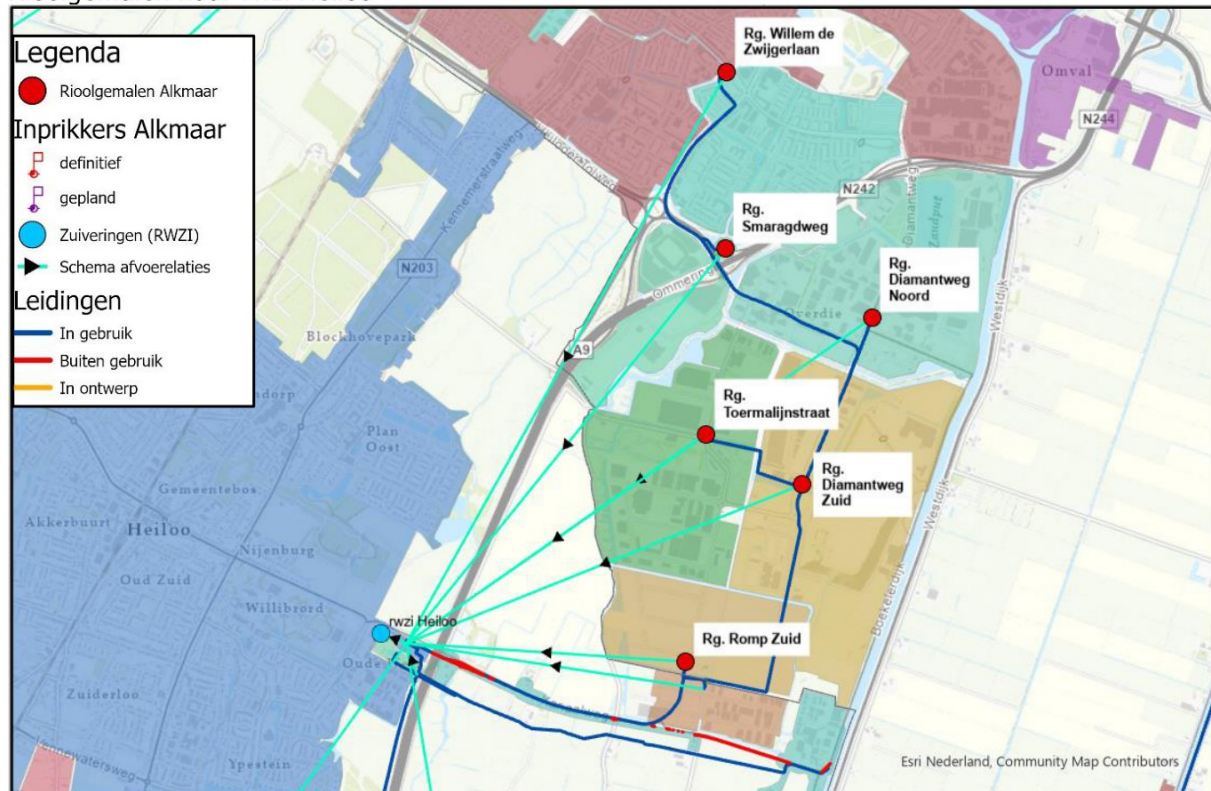
Rioolgemaal naar rwzi Geestmerambacht (Noord)

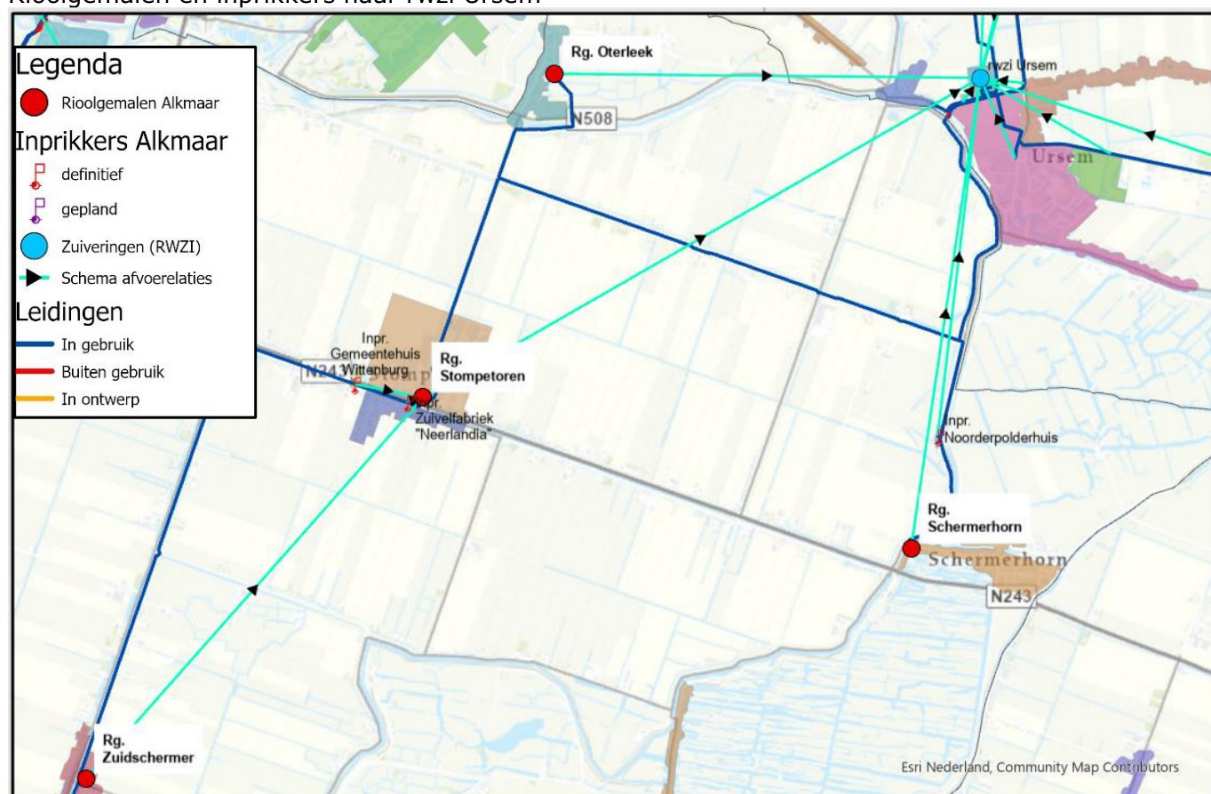
Rioolgemaal naar rwzi Geestmerambacht (Zuid)

Rioolgemalen naar rwzi Heiloo

Rioolgemalen en inrikkers naar rwzi Ursem

Een volledig overzicht van het transportstelsel is te vinden op de kaart van Samenwerking in de Waterketen van HHNK (<https://kaarten.hhnk.nl/>).

BIJLAGE 4 CONTACTGEGEVENS

Meldingen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Is de melding niet spoedeisend dan kan deze via het formulier meldingen op de website van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (www.hhnk.nl) worden gemeld of via 072-582 8282. In geval van calamiteiten is het nummer 0800-1430 dagelijks 24 uur bereikbaar.

Meldingen gemeente Alkmaar

Is de melding niet spoedeisend dan kan deze worden gemeld via het digitale meldingenformulier op de website van stadswerk072 (<https://www.stadswerk072.nl/melding-maken>).

In geval van spoed:

-tijdens kantoortijden: 14 072.

-buiten kantoortijden: 0900 8844.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

K Art. 5.1 lid 2 sub f

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens